

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ

14.ж.1887/13
14.11.2013. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Миодрага Марјановића, председника већа, Марише Милановић и Александра Пантића чланова већа, у правној ствари тужиоца Стојановић Светислава, из Пуковца, кога заступа Прокоповић Драгољуб адвокат из Враћа, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд-Филијала у Враћу, ради дуга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Враћу 5П.бр.4233/12 од 24.05.2013.године, у седници већа одржаној дана 14.11.2013.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд-Филијала у Враћу и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Враћу 5П.бр.4233/12 од 24.05.2013.године, у ставу трећем изреке.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Враћу 5П.бр.4233/12 од 24.05.2013.године у ставу првом и другом изреке, и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Враћу 5П.бр.4233/12 од 24.05.2013.године, у ставу првом изреке, обавезан је тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Београд-Филијала у Враћу да тужиоцу Стојановић Светиславу из Пуковца исплати разлику мање исплаћене пензије од 11,06% за период од јануара 2008.године до јануара 2012.године, за сваки месец у наведеном периоду износе означене у ставу првом изреке са законском затезном каматом почев од доспећа сваког појединачног месечног износа па до коначне исплате. Ставом другим

изреке обавезан је тужени да тужноцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 72.142,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.05.2013.године па до коначне исплате. Трећим ставом изреке одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда за поступање у овој правој ствари.

Против наведене пресуде благовремено је жалбу изјавио тужени, побијајући је због свих разлога прописаним чланом 373.ЗПП-а, са предлогом да другостепени суд побијану пресуду преиначи и утврди апсолутну ненадлежност суда и одбаци тужбу а уколико то не учини да одбије тужбени захтев у целисти или да побијану пресуду укине и предмет враги првостепеном суду на поновно суђење.

Испитујући побијану пресуду у смислу чл. 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/2011), Апелациони суд је нашао:

Жалба туженог је делимично основана.

Првостепени суд је правилно одбио као неоснован приговор апсолутне ненадлежности суда јер је суд опште надлежности надлежан да одлучује о тужбеном захтеву ради дуга, односно накнади штете због незаконитог и неправилног рада правног лица у смислу чл. 172.ст.1. Закона о облигационим односима. У конкретном случају не ради се о побијању решења Републичког фонда ПИО, како се жалбом туженог неосновано истиче, већ о томе да ли је тужени правилно применио своје решења 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008.године. Стога је Апелациони суд одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у ставу трећем изреке.

Основано се жалбом туженог истиче погрешна примена материјалног права услед чега је чињенично стање непотпуно утврђено. Наиме, неспорно је да је решењем Републичког фонда ПИО 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008.године извршено ванредно усклађивање пензије за 11,06% почев од јануара 2008.године. Одредбом чл. 261. Закона о војсци Југославије било је одређено да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија на основу овог члана доноси Савезни министар за одбрану. Наведене законске одредбе престале су да важе на основу одредбе чл. 197. ст. 2. Закона о војсци Србије који је ступио на снагу 01.01.2008.године. Одредбом чл. 193.ст.1. Закона о војсци Србије прописано је да се усклађивање износа пензије војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог Закона као и пензија остварених након ступања на снагу овог закона врши по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Одредбом чл. 75. ст.1. Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији републике у претходној години, пензија ће се ванредно ускладити од 1. јануара текуће године за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћеног у претходној години. Из чињенице да је Републички Фонд ПИО примењујући одредбе из Закона о пензијском и инвалидском осигурању својим актом који је техничко-спроведбеног карактера у поступку извршавања законом утврђених обавеза Фонда утврдио конкретни проценат усклађивања пензија од 11,6% првостепени суд закључује да је тужени по службеној дужности био у обавези да тужноцу у истом проценту (11,6%) изврши ванредно усклађивање пензија, сходно чл. 5. Уредбе о начину остваривања и престанку права из

ПАО војних осигурањика. Како тужени није поступио у складу са наведеним одредбама и није извршио ванредно усклађивање пензија војних пензионера, па самим тим и пензије тужиоца, првостепени суд је нашао да је тужени дужан да тужиоцу накнади материјалну штету сходно чл. 172 ст. 1.300, према коме правно лице одговара за штету коју његов орган проузрукује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Овакав закључак првостепеног суда за сада је преурањен, јер је спорно постојање самог права тужиоца на ванредно увећање пензије у висини од 11,6% на основу наведеног решења туженог. Решење директора Републичког фонда ПАО 01 бр.181-431/08 од 25.01.2008.године мора се посматрати у складу са чл. 75 ст. 1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању и одредби чл. 193 ст. 1 Закона о војсци Србије. За правилну примену наведених законских норми, потребно је утврдити да ли је просечан износ пензија војних осигурањика мањи од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса за претходну, 2007.годину, те у зависности од тога да ли се решење директора Републичког Фонда ПАО од 25.01.2008.године односи и на кориснике војних пензија, па самим тим и на тужиоца.

Како је првостепени суд погрешно применио материјално право услед чега је чињенично стање испотпуно утврђено то је Апелациони суд понијању пресуду укинуо у ставу првом изреке.

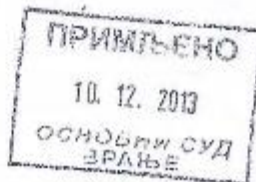
У поновном поступку првостепени суд ће несумњиво утврдити да ли је просечан износ пензија војних пензионера у 2007.години био мањи од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса, те у зависности од тога да ли се решење директора Републичког Фонда ПАО од 25.01.2008.године, којим је извршено ванредно усклађивање пензија од 01.01.2008.године, односи и на кориснике војних пензија па самим тим и на тужиоца. Пошто потпуно и правилно утврди чињенично стање, првостепени суд ће правилном применом материјалног права поново одлучити о тужбеном захтеву тужиоца.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од исхода парнице.

Са изложеног, на основу чл. 390. и чл. 392. ЗПП одлучено је као у изреци.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 14.11.2013. године, 14Гж.1887/13.

Председник већа - судија
Миодраг Марјановић с.р.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНИ СУД
СП. Бр.4233/12
24.05.2013. године
ВРАЊЕ

У ИМЕ НАРОДА

ОСНОВНИ СУД У ВРАЊУ, судија Гориса Милетић, у правној ствари тужноца Стојановић Светислава из Пуковца, кога заступа адвокат Прокоповић Драгољуб из Врања, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала у Врању, ради дуга, вредност спора 376.048,55 динара, након одржане главне расправе дана 24.05.2013.године донео је, а дана 27.05.2013. године јавно објавио следећу :

ПРЕСУДУ

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала у Врању да тужноцу Стојановић Светиславу из Пуковца исплати разлику мање исплаћене пензије у висини од 11,06% и то:

- за јануар 2008. године износ од 5.052,13 динара са законском затезном каматом почев од 20.02.2008.године па до коначне исплате,
- за фебруар 2008. године износ од 5.052,13 динара са законском затезном каматом почев од 20.03.2008.године па до коначне исплате,
- за март 2008. године износ од 5.052,13 динара са законском затезном каматом почев од 20.04.2008.године па до коначне исплате,
- за април 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.05.2008.године па до коначне исплате,
- за мај 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.06.2008.године па до коначне исплате,
- за јун 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.07.2008.године па до коначне исплате,
- за јул 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.08.2008.године па до коначне исплате,
- за август 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.09.2008.године па до коначне исплате,
- за септембар 2008. године износ од 5.401,89 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2008.године па до коначне исплате,
- за октобар 2008. године износ од 6.164,57 динара са законском затезном каматом почев од 20.11.2008.године па до коначне исплате,

-за септембар 2012. године износ од 6.946,68 динара са законском затезном каматом почев од 20.10.2012.године па до коначне исплате,
-за октобар 2012. године износ од 7.087,56 динара са законском затезном каматом почев од 20.11.2012.године па до коначне исплате,
-за новембар 2012. године износ од 7.087,56 динара са законском затезном каматом почев од 20.12.2012.године па до коначне исплате,
-за децембар 2012. године износ од 7.087,56 динара са законском затезном каматом почев од 20.01.2013.године па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Београд, Филијала у Врању да тужиоцу Стојаковић Светисла из Врања, на име Трошкова парничног поступка исплати износ од 72.142,00 динара са законском затезном каматом почев од 24.05.2013.године као дана пресуђења па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ приговор апсолутне ненадлежности суда за поступање у овој правној ствари, **КАО НЕОСНОВАН.**

Образложење

Тужилац је у тужби и током расправе преко пуномоћника навео да је корисник старосне пензије од 1992. године, по решењу бр. СП БР099873 од 03.12.1992. године, коју је остваривао код правног претходника туженог Фонда СОВО у износу од 85% од пензијског основа. Ступањем на снагу Закона о Војсци Србије (Сл.гласник РС бр.116/07 од 01.01.2008.године) утврђен је нови начин усклађивања војних пензија. Међутим, тужени за период од 01.01.2008. године до дана подношења тужбе тужиоцу није извршио усклађивање пензије, већ му је исплаћивао пензију у мањем износу. Због тога је поднеском од 20.03.2013. године предложио да се тужени обавезе да му за период од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године, на име мање исплаћене пензије у висини од 11,06% исплати износе по месецима са 33 каматом од доспелости, како је то ближе наведено у ставу 1 изреке ове пресуде.

Предложио је усвајање тужбеног захтева.

Доказ је предложио.

Трошкове је тражио.

Тужени је у одговору на тужбу и током расправе преко пуномоћника, оспорио тужбени захтев, наводећи да је пензија тужбоца усклађивана два пута и то 01.01.2007. године и 01.01.2008. године сагласно одредби чл.261 Закона о Војсци Југославије, која је престала да важи ступањем на снагу Закона о војсци Републике Србије, да су пензије корисника у осигурању запослених ванредно усклађене 01.01.2008. године за претходну годину, сагласно одредби чл.75 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, у износу од 11,06%, али како корисници војних пензија нису били у систему пензијског и инвалидског осигурања у РС, када је у питању начин усклађивања пензија, то нема основа за примену ванредног усклађивања пензија за наведени износ. Навео је и то да је тужилац поднео захтев за усклађивање пензије дана 02.03.2010. године, жалбу

због ћутања администрације дана 28.06.2010. године, други захтев 21.12.2010. године и трећи захтев 01.10.2012. године. Надлежни орган одлучио о захтеву решењима број СП 099873 од 22.07.2011. године. Истакао је приговор апсолутне ненадлежности суда и приговор застарелости потраживања.

Предложио је да се суд огласи апсолутно ненадлежним и одбаци тужбу.

Доказе је понудио.

Трошкове је тражио.

Све проведене доказе суд је ценио у смислу чл.8 ЗПП, па је нашао да је тужбени захтев тужиоца основан.

Суд је као доказ провео: решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 03.12.1992. године и 28.11.2007. године, решење Републичког фонда ПИО 01 број 181-431/08 од 25. јануара 2008. године, захтев за допунске решења за усклађивање пензије од 01.03.2010. године, жалбу због ћутања администрације од 28.06.2010. године, захтев тужиоца за усклађивање пензије од 21.12.2010. године, и 28.08.2012. године, решење Фонда за социјално осигурање војних осигураника од 22.07.2011. године, повратницу од 27.07.2012. године и налаз вештака финансијске струке Станише Божиловића од 06.03.2013. године.

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника бр. 099873 УП-1 04548/92 од 03.12.1992. године тужиоцу је признато право на старосну пензију почев од 01.08.1992. године.

Решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника бр.099873 Уп-1 од 28.11.2007. године тужиоцу је усклађена старосна пензија и то: ставом један од 01.08.2004. године, а ставом два од 01.10.2005. године.

Решењем Републичког фонда ПИО-01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године извршено је ванредно усклађивање пензија за 11,06% почев од јануара 2008. године.

Тужилац се обраћао Фонду за социјално осигурање војних осигураника захтевом од 01.03.2010. године, жалбом због ћутања администрације од 28.06.2010. године и захтевом од 21.12.2010. године, ради доношења решења о усклађивању пензије, али је решењем Фонда за социјално осигурање војних осигураника СП 099873 од 22.07.2010. године одбијен његов захтев за усклађивање пензије у проценту од 11,06% почев од 01.01.2008. године.

Из налаза и мишљења вештака финансијске струке Божиловић Станише од 06.03.2013. године произилази да спорно потраживање тужиоца по основу мање исплаћене пензије у висини тражене разлике по основу неизвршеног усклађивања пензије од 11,06%, за период од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године укупно износи 376.048,55 динара, све то нехвано по месецима са доспелошћу сваког месечног износа.

Одредбама чл.261 Закона о Војсци Југославије било је одређено да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да пропис о усклађивању пензија на основу овог члана доноси савезни министар за одбрану. Наведене законске одредбе престале су да важе на основу одредбе чл.197 ст.2 Закона о Војсци Србије који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Законом о Војсци Србије и то одредбом чл.193 ст.1 је прописано да се усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши по

динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање. Уједно је чланом 197 ст. 2 стављена ван снаге одредба чл.261 Закона о војсци Југославије, који је регулисано начин усклађивања војних пензија.

Одредбом чл.21 ст.1 Закона о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл.гласник РС број 85/05) је одређено да се пензија од 1. априла и 1.октобра текуће године усклађује на основу статистичких података, са кретањем трошкова живота на територији Републике у претходних шест месеци. Међутим, чл.73 истог закона предвиђено је да се за 2006., 2007. и 2008. годину пензије, изузетно од чл.21 тог закона, усклађују са процентом раста трошкова живота и процентом раста односно пада зараде.

Сагласно одредби чл.75. ст.1 истог закона уколико просечан износ пензије корисника у осигурању запослених исплаћене за претходну годину износи мање од 60% од износа просечне зараде без пореза и доприноса запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 1.јануара текуће године, за проценат којим се обезбђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћених у претходној години. Према ставу 2 тог члана закона, ово ванредно усклађивање може се примењивати најдуже три године од дана почетка примене овог закона.

Решењем Републичког фонда ПИО 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године извршено је ванредно усклађивање пензије од јануара 2008. године и одређено, поред осталог, да се пензије усклађују за 11,06%, а да ће се исплата усклађене пензије по овом решењу вршити од 01.01.2008. године.

Из чињенице да је Републички фонд ПИО, примењујући одредбе Закона о пензијском и инвалидском осигурању, својим актом који су техничко-спроведбеног карактера, у поступку извршавања закона, утврђених обавеза Фонда, сагласно начину и методу утврђеним законом, утврдио конкретни проценат усклађивања пензија од 11,06%, произилази да је и тужени по службеној дужности (на основу чл.5 Уредбе о начину остваривања и престанку права из ПИО војних осигураника) био у обавези да у истом проценту изврши ванредно усклађивање пензија војних пензионера. Ово из разлога што се пензије војних осигураника од 01.01.2008. године усклађују по динамици и на начин утврђен Законом о пензијском и инвалидском осигурању.

Како тужени није поступио у складу са горе наведеним одредбама, није ускладио пензије војних осигураника укључујући и туженог, суд је утврдио да му је оваквим поступањем тужени нанео материјалну штету, коју је дужан надокнадити сходно одредби чл.172 ст.1 ЗОО, а којим је прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Полазећи од одредбе чл.172 ст. 1 ЗОО и налаза вештака финансијске струке Божилонић Станише, који је прихватио у целости, суд је обавезао туженог да тужиоцу на име штете по основу мање исплаћене пензије за спорни период од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године исплати укупан износ од 376.048,55 динара све то исказано по појединачним месечним износима са 33 каматом од доспелости сваког појединачног износа па до коначне исплате, како је то ближе наведено у ставу 1 изреке ове пресуде.

Суд је одбио приговор апсолутне ненадлежности изданих од стране туженог, излазећи да је овај суд као суд опште надлежности надлежан да одлучује у овој правној ствари, будући да се ради о пакцији штете због ускраћивања потпуне исплате пензије од стране туженог, односно незаконитог и неправилног рада правног лица у складу са чл.172 ст.1 ЗОО. Неосновани су наводи туженог да се ради о спору који се може решити само у управном поступку, јер тужилац поседује решења туженог о усклађивању пензије 01 број 181-431/08 од 25.01.2008. године које важи за све пензионере, па и за тужиоца, те да не постоји никакав разлог-потреба да се води нови управни поступак, есенцијално управни спор.

На основу члана 372 став 1 ЗОО, потраживања повремено давана која доспевају годишње и у краће одређеном временском периоду (повремена потраживања), застаревају за три године од доспелости сваког појединачног давања. Потраживање тужиоца на име штете по основу неплате исплаћене пензије односи се за период од 01.01.2008. године до 31.12.2012. године са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа па до коначне исплате. Тужилац је поднео тужбу дана 24.12.2012. године, а пре подношења тужбе се обраћао захтевима од 01.03.2010. године, жалбом од 28.06.2010. године и захтевом од 21.12.2010. године, ради уклађивања пензије, а наведена поступак по захтевима тужиоца је окончан 22.07.2011. године.

Наиме, одредбом чл.392 ст.3 ЗОО је прописано, да после прекида застаревање почиње тећи изнова, а време које је протекло пре прекида не рачуна се у законом одређени рок за застаревање. А ставом 3 истог члана је прописано, да кад је прекид застаревања настало подизањем тужбе или позивањем у захтев или истапањем пребивања потраживања у спору односно пријављивањем потраживања у неком другом поступку, застаревање почиње тећи изнова од дана кад је спор окончан или свршан на неки други начин.

У конкретном случају, тужилац је подношењем захтева за усклађивање пензије довео до прекида застарелости потраживања, а након што је о његовим захтевима одлучено горе наведеним решењем, рок застарелости почиње поново тећи од 22.07.2011. године од дана доношења решења, те је изослован приговор застарелости истакнут од стране туженог.

Собзиром на исход спора суд је у смислу чл.153 и 154 ЗПП обавезао туженог да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 72.142,69 динара са законском затезном каматом почев од 24.05.2013. године као дана пресуде, а да до коначне исплате и то: за састав тужбе 6.000,00 динара, за састав једног образложног поднеска 6.000,00 динара, за изступање од стране адвоката на 2 одржана рочишта по 7.500,00 динара, укупно 15.000,00 динара, за изступање од стране адвоката на једном одложеном рочишту износ од 4.500,00 динара, за вештачење 6.000,00 динара, за таксу за тужбу 17.321,00 динара и за таксу за одмену 17.321,00 динара.

Својим суд у Врању, дана 24.05.2013. године, ЗП бр.4233/12.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде може се изјавити жалба у року од 15 дана од пријема отправка исте Вишем суду у Врању, а преко овог суда.

СУДИЈА
Гордана Милетић